

Nationaal Programma RES Regionale Energie Strategie



Energie & Omgevingswetinstrumenten

Netcongestie, hoe kan het wel?

Maarten Engelberts – NPRES

Het programma

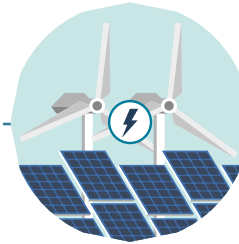
Agenda

- Kerninstrumenten
- Programma – casus bouwen, bouwen, bouwen
- Omgevingsplan – borging van het energiebelang
- De energietoets
- Experimenteerbepaling



**HET GAAT OM IETS
MOGELIJK MAKEN WAT
NIET MOGELIJK IS**

‘Dit is voor mij de essentie
van deze vernieuwing. Inno-
vatie versnellen!’



De kerninstrumenten

De kerninstrumenten

1 Omgevingsvisie

Strategische en integrale langetermijnvisie op de fysieke leefomgeving. Verplicht voor rijk, provincie en gemeente.



2 Programma's

Programma's maken de doelen van de omgevingsvisie concreet. Indien nodig met een programmatische aanpak.



4 Algemene rijksregels

Algemene rijksregels voor activiteiten beschermen de leefomgeving. Initiatiefnemers weten hierdoor vooraf wat de mogelijkheden zijn en hoeven geen vergunning aan te vragen.



5 Omgevingsvergunning

Een omgevingsvergunning is alleen nodig als de algemene rijksregels niet volstaan. Deze kan worden aangevraagd bij één loket.



6 Projectbesluit

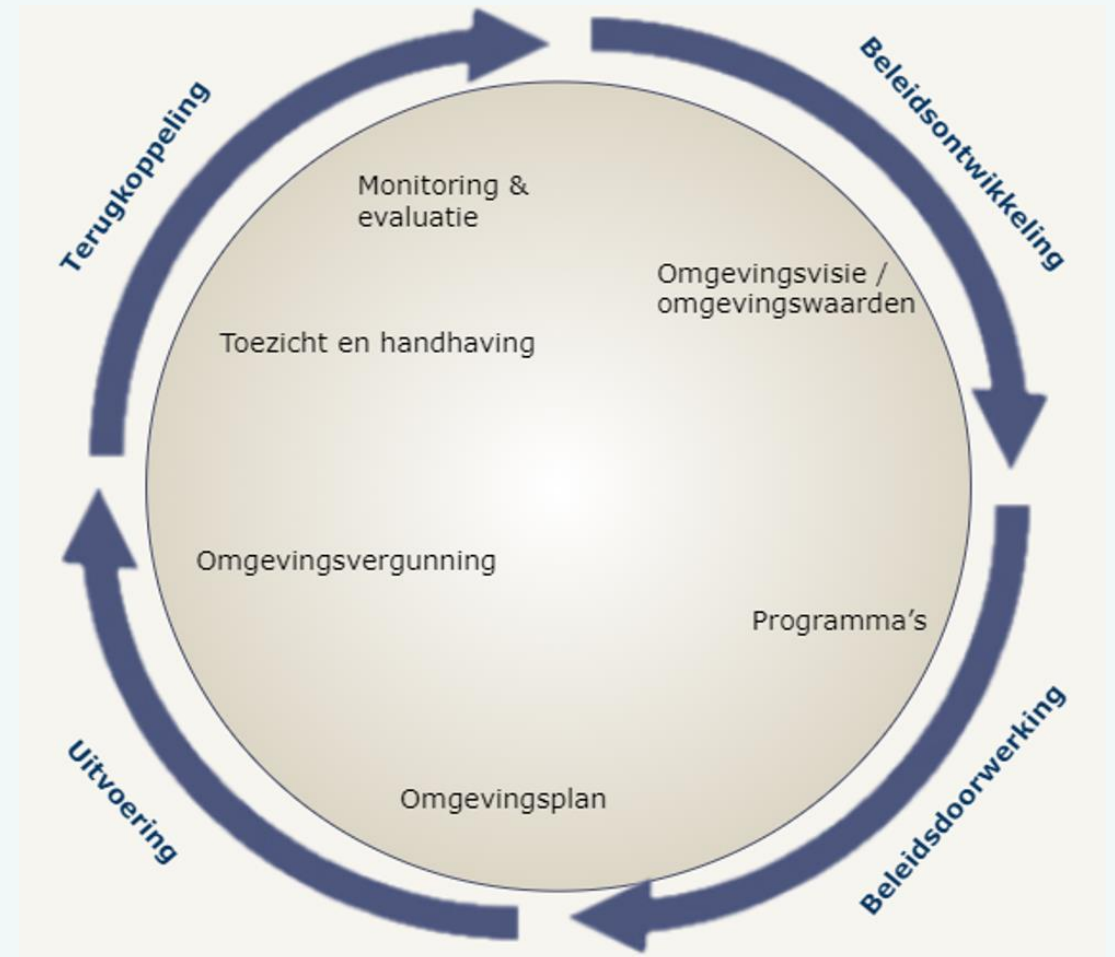
Een projectbesluit is nodig voor ingrijpende en ingewikkelde projecten waarbij een publiek belang speelt.



De kerninstrumenten

Fysieke leefomgeving

- Omgevingsvisie
 - integraal beleid
- Programma
 - uitwerking beleid
 - maatregelen
- Algemene regels en omgevingsvergunningen
 - doorwerking beleid naar derden
 - in Bal, omgevingsverordening, omgevingsplan en waterschapsverordening

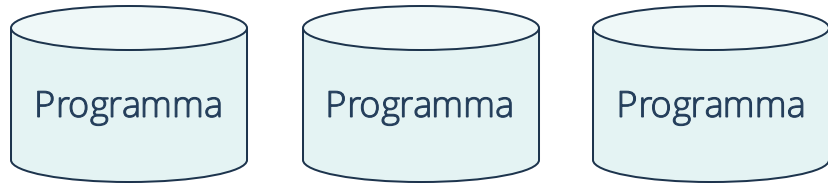


Verhouding kerninstrumenten

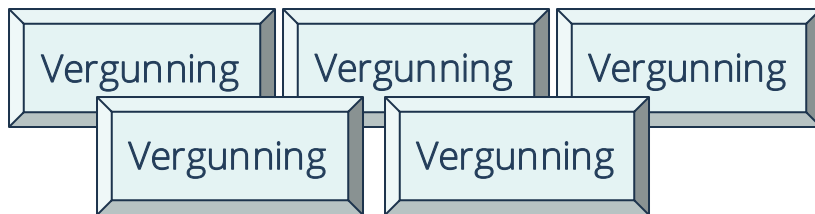
Beleid



Uitvoering



Doorwerking



Wat zijn onze strategische doelen op de lange termijn? En met **wie** realiseren we deze doelen?

Hoe kunnen wij deze doelen behalen en welke *middelen* zetten we hiervoor in?

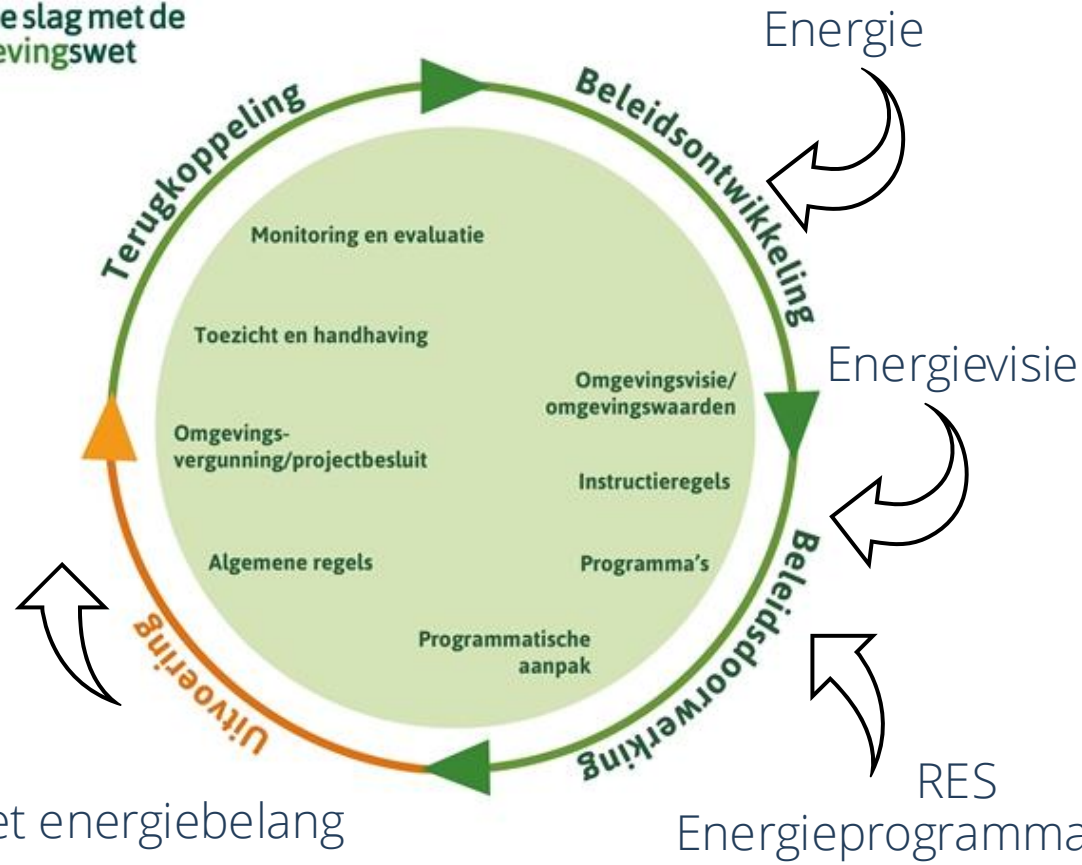
Hoe **beschermen en benutten** we de omgeving? Waarover stellen we regels (en waarover niet?), voor onszelf en anderen? En volgens welke systematiek stellen we die? En hoe hangen ze samen met regels van andere overheden?

Hoe **maken we het mogelijk**? Wat vragen we m.b.t. (complexe) initiatieven aan uitwerking/ onderzoeken om deze mogelijk te maken, binnen de kaders (ook i.r.t. 8 weken)? Wat betekent dat voor leges?

Energie in de beleidscyclus

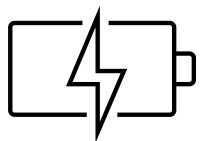
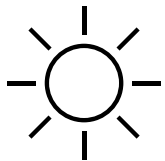
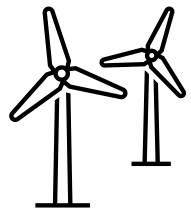
EU-regelgeving
Bijv. REDIII

 Aan de slag met de Omgevingswet



Weging van het energiebelang

- Ik integreer mijn RES opgaven + energievisie + energieprogramma verder in de omgevingsvisie en andere instrumenten van de beleidscyclus
- Ik ontwikkel de opweklocaties zon en wind
- De RES wordt herijkt -> programma
- Ik zie koppelkansen met de andere instrumenten van de Ow + andere opgaven (warmte, wonen etc.)
- Ik wil wat met de weging van het energiebelang in al mijn opgaven -> integrale gebiedsontwikkeling
- Ik bed de RES + energieopgave organisatorisch in de andere instrumenten

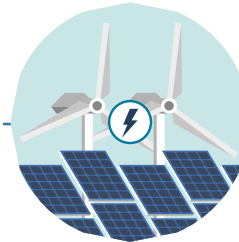


Integraal decentraal energiesysteem

Energie wordt mede-sturend voor de inrichting van Gelderland

- Overall in Gelderland extra inzetten op slimme oplossingen om toekomstige ontwikkelingen mogelijk te maken.
- Energietoets voorafgaand aan besluitvorming over initiatieven en plannen
- Ontwikkelen van nieuwe woonwijken zo veel mogelijk netneutraal/netbewust
- Inzetten op isolatie, lokale netwerken, batterijen en overige flexibiliteitsoplossingen in de bestaande gebouwde omgeving





Het omgevingsprogramma

de grondslag voor bouwen, bouwen, bouwen

Kans 1: het programma

Thematisch programma 1

O.a. grondslag voor:

- Bouwen OS
- Elektriciteitsuitbreiding

Energievisie/Omgevingsvisie

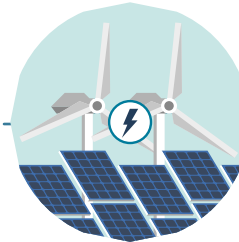


Integraal programma 2

- Kan op gemeente niveau of regionaal
- Programma wordt gebruikt voor:
 - Uitbreiding netwerk (afstemmen andere ruimteclaims)
 - Aankondigen onteigening en voorkeursrecht
 - Kader bulkvergunning

Programma 1
+
RES herijking

1. Nieuwe opweklocaties zon en wind
2. Integraal decentraal energiesysteem
3. Weging van het energiebelang



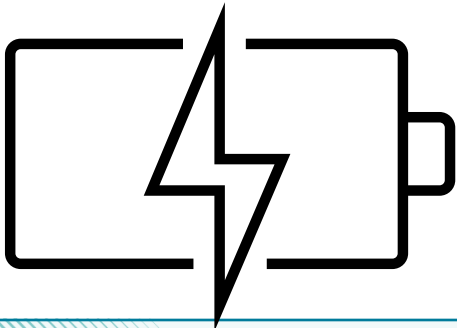
Het omgevingsplan

borging van het energiebelang

Kans 2: omgevingsplan

Borging energiebelang

- Amendement art. 6.8 Energiewet
- Omgevingsplanregels in samenhang met het programma om de woning/energiebehoefte in kaart te brengen
- Er is ruimte voor 1000 woningen -> 500 woningequivalenten energie
- Bij het omgevingsplan komt een register om de ruimte in kaart te brengen



Omgevingsplan Gemeente Juinen

1. Er worden niet meer dan 1000 woningen gerealiseerd.
2. Er worden niet meer dan 500 woningequivalenten energie benut,

Aldus vastgesteld,
1 februari 2024

Gemeenteraad Juinen

Wethouder Hekking

Burgemeester Van der Vaart

Voorbeeld instructieregel: omgevingsverordening

Artikel x Maatschappelijke ontwikkelingen

- 1. Een omgevingsplan voorziet alleen in **ontwikkelingen** als rekening wordt gehouden met de capaciteit van het **elektriciteitsnet**.
- 2. Aan het eerste lid wordt in ieder geval voldaan als de ontwikkeling in overeenstemming is met de provinciale Energieprogramma en het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat.



**ER WAS EENS PLAN DIE
ZICHZELF OP SLOT ZETTE**

‘Vroeger kon niet veel. Maar
nu!’

Artikel 7.1.2 Oogmerken

1. De regels in deze paragraaf worden gesteld met het oog op:
 - a. het bereiken van een goede stedenbouwkundige en landschappelijke kwaliteit;
 - b. het bereiken van een hoge kwaliteit van het openbaar gebied;
 - c. het bevorderen van sociale ontmoeting en beweging in de openbare ruimte op loopafstand;
 - d. het beschermen tegen gevolgen van hevige neerslag, langdurige droogte, hittestress en overstroming;
 - e. het bereiken van een energiebewust gebouwde omgeving;
 - f. de energievoorziening, waaronder het ruimtelijk clusteren van vraag naar en aanbod van energie;
 - g. het bevorderen van openbaar vervoer en fietsgebruik; en
 - h. een aanvaardbaar akoestisch klimaat;
 - i. een gezonde en veilige woon- en leefomgeving;
 - j. het voorzien in voldoende woonruimte en daarmee samenhangende maatschappelijke activiteiten;
 - k. het bereiken van een suburbaan woonmilieu in groen-blauwe setting;
 - l. het bereiken van een hoge architectonische kwaliteit van bouwwerken; en
 - m. het bereiken van een klimaatbestendig woongebied.
2. Voor zover deze afdeling gaat over het opwekken, transporteren en leveren van elektriciteit zijn de regels niet gesteld met het oog op de energievoorziening.

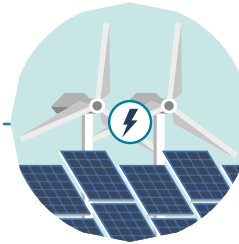
5. Het energiehuishoudkundig plan, bedoeld in artikel 7.1.4, onder n, bevat de volgende gegevens;

- a. ~~het advies van de netbeheerder over de inpassing op de elektriciteitsinfrastructuur;~~
- b. ~~de redelijkerwijs te verwachten elektriciteitsafname of -teruglevering, per jaar;~~
- c. ~~de redelijkerwijs te verwachten piek- en dalmomenten van de afname of teruglevering, bezien op jaar (seizoenen) en dag (dagdelen of uren);~~
- d. ~~of de ontwikkeling qua locatie en type passend is binnen de energieinfrastructuur van de netbeheerder;~~
- e. ~~of het te verwachten energieverbruik en energielevering passend is op de aanwezige elektriciteitsinfrastructuur of dat er knelpunten ontstaan;~~
- f. ~~of er sprake is van andere ontwikkelingen in de leefomgeving die van invloed kunnen zijn op het beheer en beschikbaarheid van de elektriciteitsinfrastructuur;~~
en
- g. ~~met welke maatregelen wordt voorzien in een afdoende aansluiting van de nieuwe functies het woongebied op de elektriciteitsinfrastructuur;~~

Artikel 7.1.6 Beoordelingsregels omgevingsvergunning

1. De omgevingsvergunning wordt alleen verleend, als [naar het oordeel van het college van burgemeester en wethouders] sprake is van:

- a. een goede omgevingskwaliteit;
- b. voldoende bijdrage aan de woningbouwopgaven in de gemeente en een gevarieerd aanbod van woonruimte;
- c. een doelmatige wegenstructuur en ontsluiting van het gebied, beide passend bij een dorps woongebied;
- d. voldoende parkeerplaatsen op privaat terrein en in openbaar gebied;
- e. voldoende wandel- en fietspaden;
- f. voldoende speelplaatsen;
- g. voldoende toegankelijkheid van de buitenruimte voor personen met een functiebeperking;
- g.h. een goede bereikbaarheid voor de hulpdiensten en een adequate bluswatervoorziening;
- h.i. voldoende oppervlaktewater;
- i.j. een doelmatige ligging van kabels en leidingen;
- j.k. een voldoende klimaatbestendige inrichting;
- k.l. een doelmatig rioolstelsel;
- l.m. een energiebewuste omgeving;
- m.n. ~~een dorps woonmilieu;~~
- n.o. een doelmatige energie-infrastructuur, met voldoende aandacht voor de bijdrage aan de energieneutraliteit van de gemeente

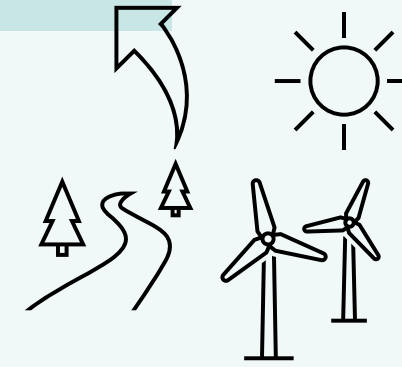
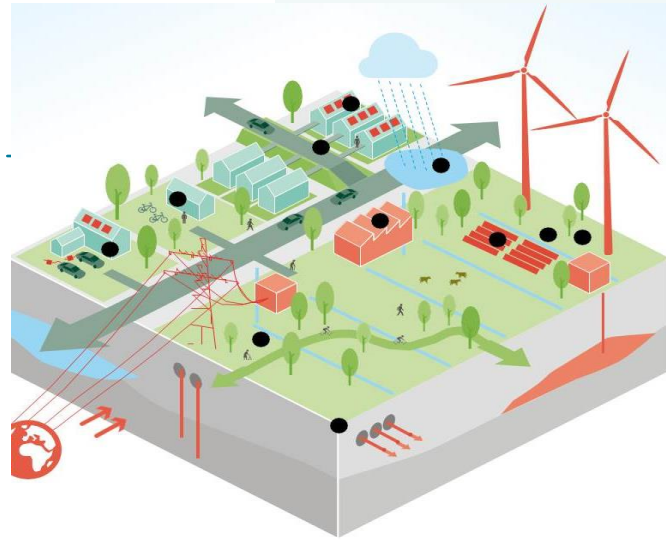


De energietoets

weging van het energiebelang

Fysieke leefomgeving incl. energie

- **Afwegen** andere belangen: natuur, openheid, etc.
- **Afwegen** andere opgaven: woningbouw, ontwikkeling bedrijventerreinen, aanleg/onderhoud wegen
- **Combinatie** andere opgaven: klimaatadaptatie, veenweide problematiek, landbouwtransitie
- **Combineren** met andere functies: voorkeursvolgorde zon; wind op een waterkering
- **Vraag en aanbod** zo dicht mogelijk bij elkaar
- **Ruimtelijke verankering** energie in fysieke leefomgeving

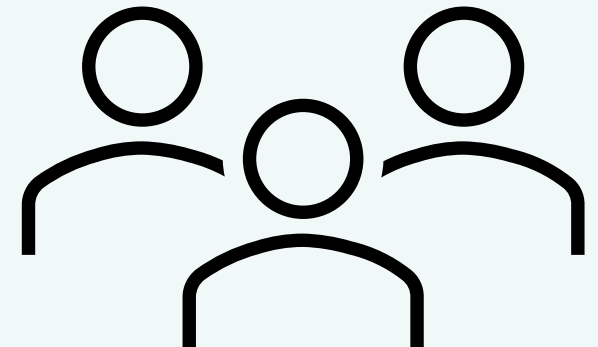


- Robuust energiesysteem
- Efficiënt energiesysteem
- Gedeeld eigenaarschap

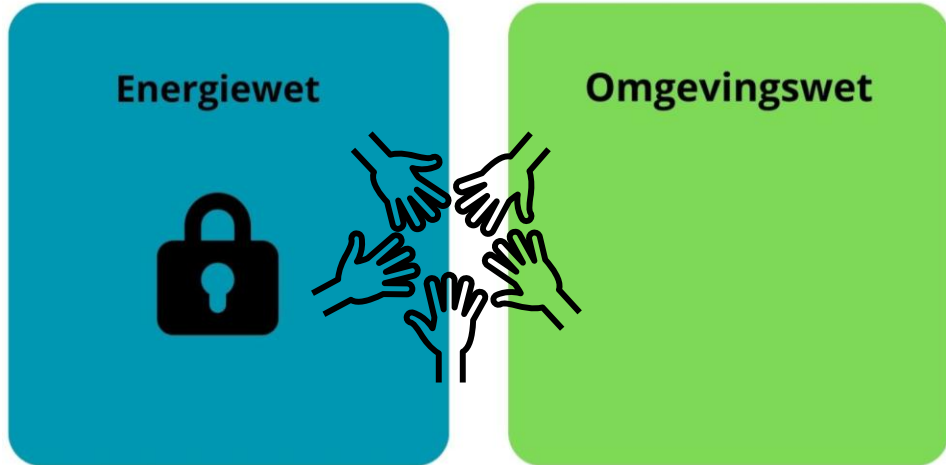


Hoofdvraag

- Hoe zorgen wij ervoor dat een slim en efficiënt energiesysteem past in de fysieke leefomgeving waarbij er tegelijkertijd *gezamenlijk eigenaarschap* is?
- Een vraag op het snijvlak van twee domeinen: energie en leefomgeving
- Een kans om samen te werken
- Een vraagstuk over doorwerking (tussen betrokken overheidslagen)

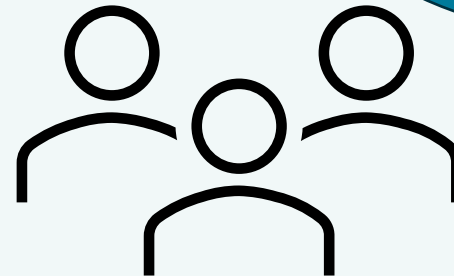
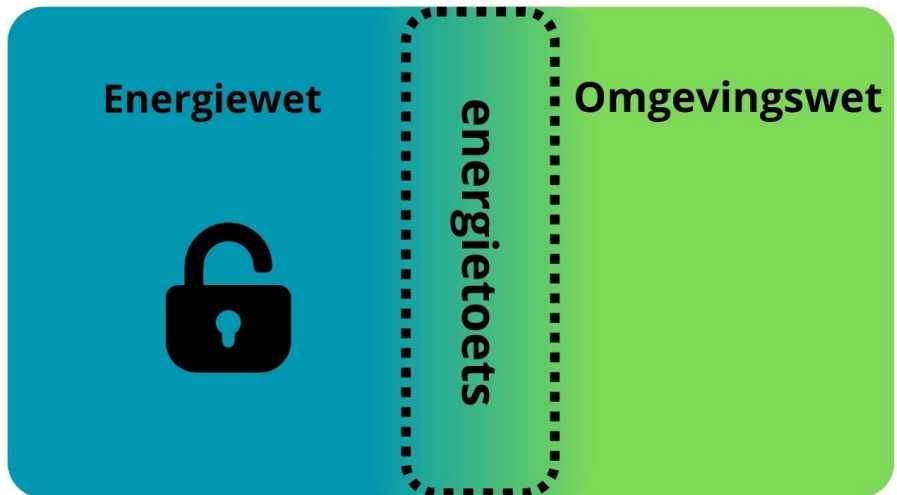


Kans: de energietoets



Energie en ruimte komt hier samen

Via de weging van het energiebelang passen wij de opgaven in de leefomgeving



Weging van het energiebelang

Integraal decentraal energiesysteem

Bij wijzigen omgevingsplan:

- of de ontwikkeling qua locatie en type passend is binnen de energie-infrastructuur van de netbeheerder
- of het te verwachten energieverbruik en energielevering passend is op de aanwezige elektriciteitsinfrastructuur of dat er knelpunten ontstaan;
- of er sprake is van andere ontwikkelingen in de leefomgeving die van invloed kunnen zijn op het beheer en beschikbaarheid van de elektriciteitsinfrastructuur



Energie:
vergeet je ons
niet?

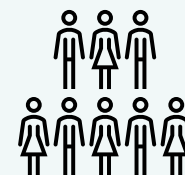
RO: Wij hebben wel
een energiescan,
weging van het
energiebelang en
verkeerstoets voor je!



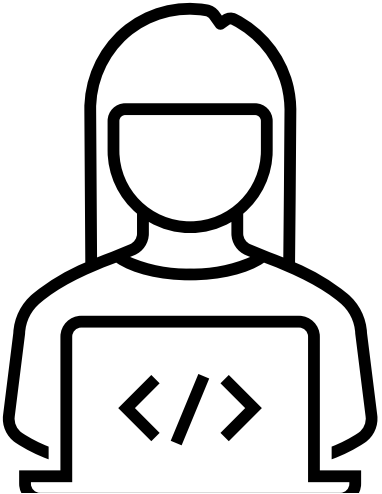
Allen: We doen het net als bij de water en
verkeer. Niet vanuit het perspectief dat er
een energienet op die plek moet komen.
Nee, er moet energie op die locatie komen,
maar ik heb nog niet bepaald hoe.

Zo maken we samen een **integraal**
energieconcept bij de **ontwikkelingen!**

Gemeenteambtenaar:
In mijn omgevingsvisie
leg ik de locaties voor
nieuwe woonwijken en
bedrijventerreinen vast.



Ontwikkelaar: we **realiseren** hier goed **geïsoleerde woningen** met **zon-pv** dakpannen. De afspraak is: iedereen die in de wijk gaat wonen wordt lid van de vereniging voor **energie eigenaren**. We delen **energie** met elkaar.



Energiejurist: pas op! dat is in strijd met de **Energiewet**



Gemeentelijk planmaker: hoe gaan we dat ooit beoordelen? Ik pak het **Energieprogramma** erbij



Gemeenteambtenaar: In mijn **omgevingsplanwijziging** voor de **nieuwe woonwijk** regel ik dat de woonwijk **energie oplevert** en een positieve bijdrage levert aan het **bestrijden van de netcongestie**.



Provincieambtenaar:

Wij hebben een energiemodule:

1. **Energievisie** (ook een sociaal aspect)
2. **Energieprogramma** (thematisch programma en beoordelingskader voor vergunningen)

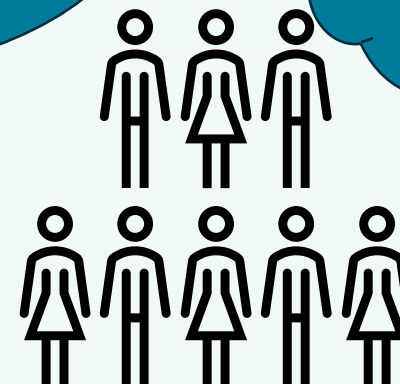


Provincieambtenaar:

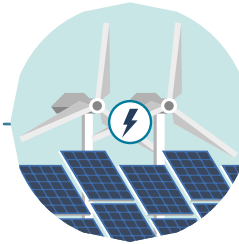
En die schrijven wij samen met onze collega's van ruimtelijke ordening



Provincieambtenaar:
En onze collega's van energie gaan mee naar de omgevingstafels



Wij gaan ons werkproces hierop inrichten

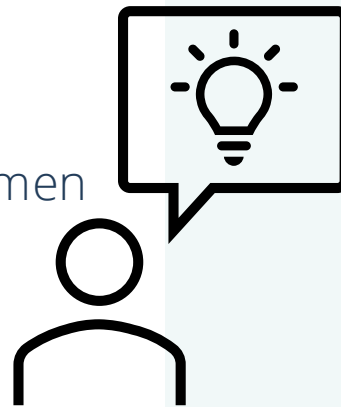


De experimenteerbepaling

samen pionieren

Ow kansen

- Loop je tegen wettelijke belemmeringen aan?
- In de Omgevingswet zit een experimenteerbepaling die het mogelijk maakt om af te wijken van de Elektriciteitswet (straks Energiewet)
- Daarvoor moet een AMvB worden opgesteld
- Aanvraag experiment kan bij Bzk worden ingediend. Afstemmen met KGG.
- Er is een factsheet beschikbaar.
- Wij zijn beschikbaar om hierover af te stemmen



**OH JEE DE AMVB'S
KOMEN ER AAN**



Vragen?



**IK BLIJF DE KNELLEDE
VRAAG HOUDEN, KNELT
HET JURIDISCH NOG
ERGENS?**

Nationaal Programma



Contactgegevens: m.engelberts@npres.nl (Maarten Engelberts)